

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO
PROGRAMU WSPIERANIA
RODZINY
ZA ROK 2020**

Skarżysko Kościelne

Sporządził: Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Agata Gula

WSTĘP

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 poz. 821) porządkuje i reguluje kwestie związane z pomocą dziecku i rodzinie przez państwo i samorządy. System ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz rodzinach zastępczych. Pomoc dotyczyć ma również rodzin, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi, pozbawionymi opieki rodzicielskiej.

W świetle ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej (art. 3 ust.1) ww. ustawy. Obowiązek, o którym mowa jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne istnieje szereg instytucji działających na rzecz wspierania dzieci, młodzieży i rodzin.

Wśród nich należy wymienić:

- szkoły i przedszkola,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- kluby sportowe
- placówka służby zdrowia,
- świetlice szkolne
- organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie.

SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ I WSPIERANIA RODZINY

DEFINICJA

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. **Wspieranie rodziny** przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do pełnienia tych funkcji.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Zadania Gminy

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nałożyła na gminę zadania, mające na celu stworzenie i realizowanie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie, do których w szczególności należy:

- Opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny
- Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny
- Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
  - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa
  - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienia w nich miejsc dla dzieci.
- Finansowanie
  - podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny (asystent rodziny zatrudniony w ramach umowy zlecenia korzystał ze szkoleń zakresu wspierania rodziny).
- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

- Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.
- Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Wszystkie te działania na terenie Gminy Skarżysko Kościelne realizowane są przez asystenta rodziny oraz pracowników socjalnych GOPS.

Kim jest Asystent rodziny?

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

1. Cele współpracy z rodziną:

Wsparcie rodzin destrukcyjnych w przezwyciężaniu codziennych trudności związanych z opieką i wychowaniem dzieci.

Doprowadzenie do osiągnięcia stabilizacji życiowej rodziny, aby dzieci uniknęły umieszczenia w placówkach opiekuńczych i rodzinach zastępczych.

2. Zadania wykonane w okresie 01.01.2020r. – 31.12.20120r. oraz osiągnięte efekty:

Pomoc rodzinom w realizacji planu pomocy rodzinie na poziomach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, społecznym.

Ogółem w okresie od 01.01.2020r. do 31.12.2020r – objęto wsparciem 4 rodzin w tym 7 dzieci.

Z uwagi na trudności wynikające z zagrożenia epidemiologicznego asystent rodziny utrudniony miał kontakt bezpośredni z rodzinami potrzebującymi wsparcia. Jednak praca wykonywana przez asystenta nie została przerwana na ten czas. Asystent rodziny kontaktował się z rodzinami telefonicznie oraz w zależności od potrzeb kontakt był bezpośredni w miejscu zamieszkania rodziny. Rodziny nie zostały zostawione z problemami i zawsze mogły liczyć na wsparcie asystenta.

3. Współpraca na rzecz rodzin z:

- Pracownikami socjalnymi (GOPS w Skarżysku Kościelnym)
- Kuratorami społecznymi oraz zawodowymi (Sąd Rejonowy w Skarżysku-Kamiennej)
- Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnej i grupami roboczymi
- Pedagogami szkolnymi
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Skarżysku Kościelnym
- Ośrodkiem Zdrowia
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie
- Policją.

Główne przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej to:

- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradność życiowa
- alkoholizm rodziców (lub jednego z nich)
- przemoc psychiczna bądź fizyczna względem członków rodziny,
- śmierć rodziców (lub jednego z nich).

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 30% wydatków - „ - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

- 50% wydatków - „ - w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W związku z umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej w 2020 roku poniesiono wydatki w kwocie 72.925 zł.

Rodziny objęte pracą asystenta rodziny

	2018	2019	2020
Ilość rodzin objętych pracą asystenta rodziny	7	6	4
Liczba dzieci w tych rodzinach	18	13	7
Ilość rodzin, które zakończyły pracę z asystentem rodziny	3	2	2

Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej

	2018	2019	2020
Ilość dzieci w pieczy zastępczej	13	13	12
w tym:			
• Rodzinach zastępczych	10	12	9
• Placówce opiekuńczo-wychowawczej	3	1	3

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Skarżysko Kościelne zakłada wszelakie działania wspierania rodziny mające dążyć do utrzymania dziecka w rodzinie, a w przypadku, gdy dziecko przebywa w pieczy zastępczej, umożliwienie mu powrotu do rodziny

biologicznej. W związku z tym podejmowane były następujące działania, które jednocześnie są celami Programu:

- Stworzenie warunków do pozostania dziecka w naturalnej rodzinie, lub jego powrotu z pieczy zastępczej, poprzez skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- Zapewnienie opieki asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawczej w celu oddalenia ryzyka umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej,
- Wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- Objęcie pomocą finansową oraz rzeczową rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej,
- Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinie z dziećmi,
- Praca z rodziną mająca na celu zapobieganie występowania sytuacji kryzysowych,
- Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,

Na terenie Gminy Skarżysko Kościelne nie udało się do tej pory utworzyć placówki wsparcia dziennego, która mogłaby wspierać rodziny w zakresie opieki i wychowania dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie dla rodzin znajdujących się w kryzysie.